

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Sesijas dokuments

A7-0213/2011

31.5.2011

ZIŅOJUMS

par finansējuma piešķiršanu aizsprostu infrastruktūras stiprināšanai
jaunattīstības valstīs
(2010/2270(INI))

Attīstības komiteja

Referents: *Nirj Deva*

PR_INI

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS	11

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par finansējuma piešķiršanu aizsprostu infrastruktūras stiprināšanai jaunattīstības valstīs
(2010/2270(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā tā 2011. gada 17. februāra rezolūciju par Pasaules Bankas enerģētikas stratēģiju jaunattīstības valstīm¹,
  - ņemot vērā „2010. gada Ziņojumu par pasaules attīstību — Attīstība un klimata pārmaiņas”,
  - ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programmas (*UNEP*) un Pasaules Meteoroloģijas organizācijas (*PMO*) 2011. gada ziņojumu „Melnā oglekļa un troposfēras ozona integrētais novērtējums — kopsavilkums lēmumu pieņemējiem”,
  - ņemot vērā ANO 2009. gada Ziņojuma par ūdens attīstību pasaulē 3. izdevumu,
  - ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmas (*UNDP*) un Pasaules Veselības organizācijas (*PVO*) 2008. gada ziņojumu „Situācija jaunattīstības valstīs enerģijas pieejamības jomā”,
  - ņemot vērā *UNEP* Aizsprostu un attīstības projekta 2007. gada ziņojumu „Aizsprosti un attīstība — atbilstīga prakse labākai lēmumu pieņemšanai. Atbilstīgās prakses apkopojums labākai lēmumu pieņemšanai attiecībā uz aizsprostiem un to alternatīvām”,
  - ņemot vērā Pasaules Aizsprostu komisijas 2000. gada 16. novembra nobeiguma ziņojumu „Aizsprosti un attīstība — jauns lēmumu pieņemšanas pamats”,
  - ņemot vērā *UNEP* 2010. gada 8. novembra ziņojumu „Augstkalnu ledāji un klimata pārmaiņas”,
  - ņemot vērā *UNEP* 2008. gada ziņojumu „Apdraudējums saldūdens resursiem. Dienvidāzija. Saldūdens resursu neaizsargātības novērtējums vides pārmaiņu kontekstā”,
  - ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
  - ņemot vērā Attīstības komitejas ziņojumu (A7-0213/2011),
- A. tā kā pēc pašreizējām aplēsēm pasaulē ir vairāk nekā 50 000 lielu dambju, 100 000 mazāku dambju un 1 miljons mazu dambju,
- B. tā kā atbilstīgi starptautiskajiem standartiem par lielu aizsprostu uzskata aizsprostu, kura augstums pārsniedz 15 metrus, bet par mazu aizsprostu parasti uzskata aizsprostu, kura augstums nepārsniedz 15 metrus;

---

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0067.

- C. tā kā laika posmā no 1999. līdz 2001. gadam Āzijā tika uzbūvēti apmēram 589 lieli aizsprosti un 2006. gadā bija plānoti vai tika būvēti 270 aizsprosti 60 metru platumā vai lielāki,
- D. tā kā tika piešķirta licence pasaules trešā lielākā aizsprosta — *Belo Monte* aizsprosta Brazīlijā — būvniecībai, lai gan tika paustas nopietnas bažas par tā ietekmi uz vidi, jo aizsprosta dēļ tiks appludināti 500 kvadrātkilometri, radot smagus kaitējumus Amazones nenovērtējamai ekosistēmai un bioloģiskajai daudzveidībai un atstājot bez mājvietām 50 000 iedzīvotājus, galvenokārt pirmiedzīvotājus;
- E. tā kā Eiropas Investīciju banka ir iesaistījies vairāku lielu aizsprostu būvniecības projektos, tai skaitā Āzijā (tādās valstīs kā Laosa un Pakistāna);
- F. tā kā ūdens ir svarīgs resurss lauksaimniecībai, tikai 5 % kultivēto zemes platību Āfrikā ir apūdeņotas, tiek izmantoti mazāk nekā 10 % no hidroenerģijas potenciāla un tikai 58 % afrikāņu ir piekļuve uzturā droši lietojamam dzeramajam ūdenim;
- G. tā kā Āfrikas ūdens resursu vājās pārvaldības dēļ ir notikusi pārmērīga augsnes erozija, palielinājušās ūdens attīrīšanas izmaksas, strauji aizsērējušas ūdenskrātuves, pasliktinājusies ekonomika un tiek traucēta ūdens piegāde;
- H. tā kā lieliem hidroenerģijas projektiem tiek izmantoti 25 % no tīras attīstības mehānismā ierosinātajām emisiju samazināšanas kvotām;
- I. tā kā decentralizētas ūdens infrastruktūras attīstība ir priekšnoteikums ūdens drošībai Āfrikā un Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanai; tā kā ir jāuzlabo ūdens uzglabāšanas metodes, lai sausuma periodos nodrošinātu uzticamu ūdens piegādi un plūdu laikā uzglabātu lieko ūdeni; tā kā vidējā ūdenskrātuvju ietilpība uz vienu iedzīvotāju Āfrikā ir aptuveni 200 kubikmetri, un tas ir daudz mazāk nekā jaunattīstības valstīs citos reģionos;
- J. tā kā no 2007. līdz 2008. gadam ievērojami pieauga (līdz 75 %) atbalsts ar tirdzniecību saistītai infrastruktūrai un, kaut gan saistības šajā jomā ir plaši svārstījušās, 2008. gada skaitlis, gandrīz EUR 5 miljardi, kopumā ir rekordaugsts,
- K. tā kā Pasaules Banka ir lielākais ārējais finansētājs ūdens resursu jomā un tās atbildības jomā ietilpst ar ūdeni saistīti projekti, kuriem ir paredzēti 20 miljardi ASV dolāru un kas tiek īstenoti vairāk nekā 100 valstīs;
- L. tā kā aizsprosti, kas būtiski izmaina upes un dabas resursu lietošanu, nopietni ietekmē cilvēku kopienas, upes un mitrzemju ekosistēmas un bioloģisko daudzveidību;
- M. tā kā Pasaules Aizsprostu komisijas 2000. gada 16. novembra ziņojumā ir secināts — izbūvējot lielus aizsprostus, nav saražots plānotais elektrības apmērs, nav nodrošināts plānotais ūdens daudzums un nav panākta plānotā plūdu nodarīto kaitējumu ierobežošana, bet lieli aizsprosti ir radījuši nopietnas sekas sociālajā un vides jomā un pasākumi šo seku mazināšanai lielākoties ir bijuši neveiksmīgi;
- N. tā kā no aizsprostu ūdens krātuvēm izdalās siltumnīcefekta gāzes, tai skaitā metāns, kas

rodas augu pūšanas rezultātā;

- O. tā kā ANO lēš, ka līdz 2050. gadam 2 miljardi cilvēku pasaulē dzīvos smagu plūdu postījumu draudos,
- P. tā kā Pasaules Aizsprostu komisija lēš, ka aizsprostu būvniecības dēļ uz citu vietu nācies pārcelt 40–80 miljonus cilvēku pasaulē;
- Q. tā kā Pasaules Aizsprostu komisija secina, ka lielu aizsprostu dēļ daudzos gadījumos ievērojami un neatgriezeniski ir izzudušas sugas un ekosistēmas, un tā kā taisnīgai cilvēces attīstībai un visu sugu labklājībai ir būtiski izprast, aizsargāt un atjaunot ekosistēmas upju baseinu līmenī,
  1. uzskata, ka pēdējā gadsimta laikā neviena cita dabas katastrofa pasaulē nav izrādījusies postošāka īpašumiem un maksājusi vairāk cilvēku dzīvību kā plūdi, lai gan plūdu pārvaldībai tiek izlietoti miljardiem dolāru;
  2. uzsver to, ka ūdens ir ierobežota apmēra dabas resurss, kura sadalē jāņem vērā taisnīguma princips; tādēļ uzsver, ka saldūdens resursu apsaimniekošanas pārveide saistībā ar klimata pārmaiņām neapšaubāmi ir galvenais uzdevums, ko pasaulei nāksies risināt;
  3. norāda, ka 20. gadsimta otrajā pusē tika dokumentēts nopietnu plūdu biežuma pieaugums un ka plūdi būs kritisks jautājums arī nākamajās desmitgadēs;
  4. norāda, ka tieši vismazāk attīstītās valstis (VAV) ir visneaizsargātākās pret plūdu sekām; atbalsta *UNEP* ieteikumus risināt ar plūdiem saistītos jautājumus, ar kuriem saskaņā labāka zemes apsaimniekošana ir jāapvieno ar labākām uzglabāšanas metodēm, kas balstītas uz tradicionālajām zināšanām un visjaunāko zinātnisko informāciju; atbalsta to, ka jāatveseļo un jāatjauno svarīgas ekosistēmas, piemēram, meži un mitrzemes, kas var uzlabot ūdens krājumus un kalpot kā buferis ārkārtēju klimatisku apstākļu, piemēram, plūdu, gadījumos;
  5. uzsver, ka globālā sasilšana ietekmēs nokrišņu ciklus, ledājus un ledu, tādējādi izraisot problēmas pārtikas nodrošinājuma jomā;
  6. norāda arī, ka sakarā ar ledāju kušanas paātrināšanos, kas īpaši vērojama Himalajos un Andu kalnos, kalnu reģionus aizvien vairāk apdraud plūdi un nogrūvumi; tomēr norāda, ka ledāju kušana nav vienīgais faktors, kas ietekmē ūdens plūsmas Himalajos, jo nopietnas sekas rada arī masonu periodi un to intensitāte, cita veida lietus periodi un jo īpaši tādi zemes apsaimniekošanas veidi kā atmežošana, pļavu pārmērīga noganīšana, lauksaimniecības sistēmas un apmetņu veidošanas paradumi; īpaši uzsver, ka atmežošana bieži palielina apmērus un ātrumu, ar kādu ūdens ieplūst galvenajos ūdens kanālos, savukārt plūdus, kas rodas, pārplūstot ledus ezeriem, bieži vien saasina neilgtspējīgi zemes izmantošanas paradumi;
  7. uzskata, ka ir būtiski pieņemt izvērstu plūdu stratēģiju reģionos, kuros nopietnu apdraudējumu rada nestabils ledus ezeru pārplūšanas rezultātā iespējamie plūdi, ko pastiprina globālās sasilšanas radītās nokrišņu cikla izmaiņas un melnā oglekļa nosēdumi, kas, kā pierādīts, paātrina ledāju atkāpšanos; tādēļ pauž nožēlu, ka daudzās VAV netiek

veikti nekādi plūdu novēršanas pasākumi; taču brīdina, ka, cenšoties novērst plūdu sekas, nevajadzētu paļauties uz lieliem aizsprostiem, jo īpaši ņemot vērā klimata pārmaiņas, kuru dēļ ārkārtēji nokrišņi, visticamāk, pastiprinās pēkšņu plūdu intensitāti un biežumu, tādējādi radot bažas par aizsprostu drošību;

8. uzsver, ka aizsprostu konstrukcijas jāizvērtē, ņemot vērā to ietekmi uz upju plūdumu, tiesībām attiecībā uz piekļuvi ūdenim un upju resursiem un to, vai aizsprosta dēļ tiks appludinātas apdzīvotas vietas, izjaukta vietējo kopienu kultūra, zaudēti iztikas avoti un noplicināti vai izpostīti dabas resursi;
9. uzsver, ka Pasaules Aizsprostu komisija 2000. gada 16. novembra ziņojumā „Aizsprosti un attīstība — jauns lēmumu pieņemšanas pamats” secināja, ka lielu aizsprostu projektu ekonomiskā ienesība joprojām ir nenoteikta, jo tika sniegts vājš pārskats par lielu aizsprostu radītajām vides un sociālajām izmaksām;
10. norāda, ka ledāju atkāpšanās dēļ dabiski izveidojas ledus ezeri, kuru platība ātri palielinās tādā mērā, ka tie var pārplūst, izraisot plūdus; atzinīgi vērtē to, ka Pasaules instrumenta katastrofu mazināšanai un dzīves atjaunošanai Dienvidāzijas programmā un ANO Starptautiskajā katastrofu mazināšanas stratēģijā ledus ezeru pārplūšanas jautājums tiek uzskatīts par prioritāti;
11. atgādina par traģisko 1941. gada katastrofu, kad Peru pilsētu *Huaraz* nopostīja ledus aizsprosta pārrāvums, izraisot 4 500 cilvēku nāvi;
12. atgādina, ka plūdi vismazāk attīstītajās valstīs apdraud ne tikai cilvēku dzīvības, bet arī šīs teritorijas attīstību; atgādina, ka 1985. gadā notikušie plūdi, ko izraisīja ledus ezera *Khumbu Himal* pārplūšana Nepālā, iznīcināja gandrīz pabeigto *Namche Small Hydel* projektu;
13. uzsver, ka Starptautiskais centrs integrētai kalnu attīstībai (*ICIMOD*) ir apzinājis vairāk nekā 8000 ledus ezeru Hindukušas un Himalaju reģionā vien, un no tiem 203 ezeri to atrašanās vietas un nestabilo aizsprostu sienu (morēnu) dēļ ir uzskatāmi par potenciāli bīstamiem;
14. uzsver, ka Dienvidāzijā apmēram 1,3 miljardi cilvēku paļaujas uz 10 noteiktām daudzgadīgām upju sistēmām, ko papildina lietusūdens un kūstoša sniega un ledāju ūdens Himalajos; mudina ES noteikt šo reģionu par prioritāru, lai novērstu turpmākas humanitāras katastrofas, ko aizvien biežāk izraisa ar ūdeni saistīti apdraudējumi;
15. papildus uzsver, ka lejteces apgabali vismazāk attīstītajās valstīs izmanto upju baseinu dabas resursus un ir vieni no lauksaimnieciski visbagātākajiem apgabaliem pasaulē; atgādina, ka gan Ķīnas, gan Indijas straujo ekonomikas izaugsmi daļēji ir nodrošinājis tas, ka abas valstis ir pasaules vadošās rīsu ražotājas, un lielākā daļa rīsu tiek izaudzēta Gangas, Jandzi un Dzeltenās upes baseinu apgabalos, kurus apdraud ledus ezeru pārplūšanas izraisītie plūdi;
16. norāda, ka ir nepieciešami līdzsvaroti ieguldījumi pieprasījuma puses pārvaldes pasākumu īstenošanā, zemes apsaimniekošanā, ūdens uztveršanas un uzglabāšanas metožu un iestāžu darba uzlabošanā, lai palielinātu ūdens ilgtspējīgu un produktīvu

- izmantošanu, mazinātu atkārtoto plūdu un sausuma ietekmi un panāktu ūdens pamatdrošību kā platformu Āfrikas ekonomikas izaugsmei; prasa par prioritāriem uzskatīt ieguldījumus, kas vērsti uz izaugsmi, samazina nabadzību lauku apvidos, veicina pretestību klimata pārmaiņām un sekmē sadarbību starptautiskos upju baseinos;
17. norāda, ka nav zināmas metodes dabisko ledus ezeru nostiprināšanai, bet konstatē, ka *UNEP* 2010. gada ziņojumā par kalnu ledājiem un klimata pārmaiņām ir minētas citas metodes pārplūšanas izraisīto plūdu seku mazināšanai, izmantojot sifonus un atvērtu kanālu un tuneļu konstrukcijas, lai pazeminātu ūdens līmeni ledus ezeros, un kontrolējot ūdens ieplūdi vietējās upju sistēmās un tādējādi ūdenskrātuvi izmantojot šādam nolūkam;
  18. uzskata — ja augstas ražotspējas lauksaimniecības apgabali netiks aizsargāti pret plūdu radītajām sekām, strauji augošās ekonomikas var pieredzēt pēkšņu lejupslīdi savā attīstībā un strauji pieaugošu pārtikas nodrošinājuma problēmu; atgādina — lai gan ir paredzams, ka Himalaju ledāju kušanas dēļ visu upju plūsmas tuvāko 20–30 gadu laikā palielināsies, ilgtermiņā tās ievērojami samazināsies; tādēļ uzskata, ka ir būtiski izstrādāt seku mazināšanas un pielāgošanās stratēģijas, lai risinātu ar turpmāko sausumu saistītos jautājumus;
  19. uzskata, ka ir jāiegulda līdzekļi spēju veidošanā, jo spēcīgas ūdens apsaimniekošanas iestādes var nodrošināt noturīgus ieguvumus no ieguldījumiem ūdens efektīvas izmantošanas nodrošināšanā un racionalizēt ūdens piešķiršanu daudzajām tautsaimniecības nozarēm un šo nozaru ūdens izlietojumu pāri administratīvajām un politiskajām robežām;
  20. stingri atbalsta Pasaules Aizsprostu komisijas ieteikumus, ar kuriem saskaņā par prioritāru pasākumu būtu uzskatāma pašreizējo infrastruktūru darbības optimāla uzlabošana, pirms tiek uzsākti jebkādi jauni būvniecības projekti; uzskata, ka ar visu ieinteresēto pušu dalību būtu jāveic jau uzbūvētu aizsprostu darbības periodiska pārskatīšana, lai izvērtētu dažādus jautājumus, tai skaitā aizsprostu drošību un iespēju pārtraukt šā aizsprosta ekspluatāciju;
  21. uzver, ka bez detalizētas aktuālas informācijas par teritorijām, kuras apdraud ar ūdeni saistīti riski, agrīno brīdinājuma sistēmu īstenošana, ledus ezeru pārraudzība un praktisku pasākumu nodrošināšana kalnu reģionos, lai ļautu tiem pielāgoties un mazināt klimata pārmaiņu sekas, būs ārkārtīgi sarežģīts uzdevums; atbalsta iniciatīvu, ko dēvē par Himalaju universitāšu konsorciju un ko uzsāka vietējās universitātes, lai sadarbotos, veicot zinātniskos pētījumus par šo jautājumu;
  22. konstatē, ka lielākā daļa aizsprostu ir plānoti, pamatojoties uz vēsturiskiem datiem par upju plūsmām un pieņemot, ka plūsmas būs tādas pašas kā iepriekš; norāda, ka klimata pārmaiņu dēļ saistībā ar pamatkritērijiem, kas ietekmē aizsprostu būvniecības projektus, ir radušās milzīgas neskaidrības (jo klimata pārmaiņas neietekmē tikai vidējos, bet arī minimālos un maksimālos rādītājus); norāda arī, ka klimata pārmaiņas, visticamāk, vēl vairāk saasinās problēmas saistībā ar nogulsniem, kuras krājas aiz aizsprostiem un netiek novadītas uz upes lejtecē esošajiem laukiem, kas nesāņem augsnes auglībai nepieciešamās barības vielas;
  23. uzsver, ka lielos infrastruktūras objektus, kas ir būtiski ES politikas mērķu par ilgtspējīgu

- attīstību un uzlabotu pārtikas nodrošinājumu saskaņā ar Tūkstošgades attīstības mērķiem veicināšanā, aizvien vairāk apdraud plūdu sekas un tie ir jāaizsargā; iesaka struktūrām, kas sniedz finansējumu (divpusējām palīdzības struktūrām, daudzpusējām attīstības bankām, eksporta kredītaģentūrām, EIB), nodrošināt, ka lēmums par aizsprosta būvniecību, kurai ir apstiprināts finansējums, ir pieņemts, īstenojot iepriekš apstiprinātu procesu tādu alternatīvu kā apūdeņošana, ūdens uzkrāšana un hidroenerģija izvērtēšanai un ievērojot Pasaules Aizsprostu komisijas pamatnostādnes; turklāt uzsver, ka pēkšņi plūdi un nogrūvumi īpaši apdraud hidroelektrostacijas, kas bieži vien ir svarīgas VAV enerģijas resursiem;
24. norāda, ka nelielas ūdens uzglabāšanas iekārtas var palielināt pretestību klimata pārmaiņām, sniedzot izmaksu ziņā izdevīgus risinājumus ūdens piegādei un sausuma seku mazināšanai, un uzlabot pārtikas nodrošinājumu, palielinot lauksaimniecības produktivitāti; norāda, ka no upes straumes nodalītas ūdenskrātuves, daudzfunkcionālu mazu ūdenskrātuvju sistēmas un gruntsūdens uzglabāšana arī ir uzskatāmas par iespējam ūdens uzglabāšanai nelielā apmērā;
  25. uzsver, ka nav daudz pierādījumu tam, ka lieli aizsprosti ir vienīgais, labākais vai optimālais risinājums elektrības nodrošināšanai, jo tie ne vienmēr uzlabo nabadzīgo un neaizsargātāko iedzīvotāju piekļuvi elektroenerģijai;
  26. atgādina par pienākumiem saskaņot politikas nostādnes attīstības jomā; uzsver arī to, ka lielāka uzmanība būtu jāpievērš tam, kā aizsprosti ietekmē upju lejteces reģionu iedzīvotājus, kuriem aizsprostu uzbūvēšana var būtiski mainīt dzīvi, piemēram, to dēļ var zust pārtikas nodrošinājums;
  27. mudina finanšu iestādes un ES finansēt spēju veidošanu un apmācību, lai uzlabotu zemes apsaimniekošanu un ūdens apsaimniekošanas un uzglabāšanas metodes, ņemot vērā zinātnisku un tehnoloģisku informāciju un atjaunojot iepriekšējās zināšanas, piemēram, par senajām tradicionālajām apūdeņošanas sistēmām, kā norādīts *UNEP* ziņojumā „Augstkalnu ledāji un klimata pārmaiņas”; uzskata — nodrošinot jebkādu ES finansējumu, būtu jāpalīdz veicināt ES politikas mērķu sasniegšanu ilgtspējīgas attīstības un pārtikas nodrošinājuma jomā saskaņā ar Tūkstošgades attīstības mērķiem;
  28. uzsver, ka aizsprostu būvniecība un nostiprināšana vismazāk attīstītākajās valstīs nav pietiekama, lai aizsargātu neaizsargātās teritorijas, un aicina saskaņot centienus, risinot problēmas cēloni, ne tikai simptomus, tādā veidā novēršot izšķērdīgu ES nodokļu maksātāju naudas izlietošanu;
  29. novēršot aizvien lielāku plūdu biežuma un intensitātes pamatiemeslus, aicina ES uzņemties papildu saistības siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanā, lai sasniegtu savu klimata jomā noteikto mērķi — gaisa temperatūras pieauguma ierobežošanu 2°C virs līmeņa, kas bija vērojams pirmsrūpniecības laikmetā;
  30. mudina ES plaši īstenot un veicināt melnā oglekļa emisijas samazināšanas pasākumus, piemēram, ogļu, naftas un gāzes ieguves un transportēšanas laikā izdalītā metāna atgūšanu, metāna emisijas ierobežošanu atkritumu apsaimniekošanas jomā un tīras sadegšanas krāsnis ēdiena gatavošanai mājāsaimniecībās, kas palīdzēs cīnīties pret klimata pārmaiņām un samazināt ledāju atkāpšanos;

31. atkārtoti pauž pārliecību, ka mazu hidroelektrostaciju aizsprosti ir ilgtspējīgāks un ekonomiski dzīvotspējīgāks risinājums nekā lielas hidroelektrostacijas; īpaši uzsver, ka decentralizētas maza mēroga stacijas (mikro hidroenerģijas stacijas, atsevišķām mājām pielāgotas saules elektroenerģijas sistēmas, vēja un biomasas enerģijas sistēmas), kuru darbībā tiek izmantoti vietējie atjaunojamie resursi, ir piemērotāki lauku apvidiem, kas atrodas tālu no centralizētajiem piegādes tīkliem;
32. uzsver, ka melnais ogleklis kā oglekļa dioksīds joprojām ir izplatītākais ledāju atkāpšanās iemesls; īpaši atgādina, ka melnais ogleklis un ozons zemākajos atmosfēras slāņos ir kaitīgi gaisa piesārņotāji, kas nodara kaitējumu veselībai un samazina paredzamo dzīves ilgumu, kā arī paātrina sniega un ledus kušanu visā pasaulē, tai skaitā Arktikā, Himalajos un citos ledāju un sniega klātos reģionos; uzsver to, ka ozons ir arī kaitīgākais gaisa piesārņotājs, kura dēļ samazinās augu ražība, un tādējādi tas ietekmē pārtikas nodrošinājumu; norāda, ka metāns ir svarīgs prekursors ozona veidošanās procesā un ka metāna emisiju samazināšana samazina arī ozona veidošanos;
33. mudina steidzami rīkoties, lai samazinātu melnā oglekļa un metāna emisijas, galvenokārt veicinot pētniecību un ieguldījumus tehnoloģijā, kas vērsta uz piesārņojošo emisiju samazināšanu un ir ātras darbības metode ledāju un sniega kušanas apturēšanai; iesaka, ka, ņemot vērā melnā oglekļa un metāna īso atmosfēras dzīves ciklu, daudzpusēji mazināšanas pasākumi, izmantojot ātras rīcības stratēģijas, varētu ievērojami un ātri mazināt ledus ezeru applūšanas radītos draudus;
34. aicina ES veicināt pašreizējo tehnoloģiju, kas radikāli samazina melnā oglekļa emisijas; uzsver to, ka ir jāatbalsta un jāveicina noteikumi, ar ko aizliedz ciršanu un dedzināšanu mežos, ievieš stingras un regulāras transportlīdzekļu emisiju pārbaudes, ierobežo biomasas sadedzināšanu un uzrauga spēkstaciju ikgadējās emisijas; aicina ES veicināt 16 dažādus melnā oglekļa un metāna emisiju samazināšanas pasākumus, kas izklāstīti *UNEP* ziņojumā „Melnā oglekļa un troposfēras ozona integrētais novērtējums”, lai panāktu gan gaisa kvalitātes uzlabošanos, gan tuvākajā laikā arī ieguvumus klimata jomā dialogā ar jaunattīstības valstīm un strādātu pie dažādu spēkā esošo reģionālo gaisa piesārņojuma novēršanas nolīgumu paplašināšanas, pamatojoties uz darbu saistībā ar Konvenciju par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos (*CLRTAP*);
35. aicina ES veicināt to, ka (iespējams ANO aizbildnībā) tiek izveidota pasaules mēroga agrīnās brīdināšanas sistēma plūdu, zemes nogrūvumu un cunami gadījumos, un nodrošināt, ka informācija par to nonāk jaunattīstības valstu attālākajos rajonos un to saņem visneaizsargātākie iedzīvotāji;
36. norāda, ka pašlaik notiek sarunas par melnā oglekļa kā modeļa iekļaušanu Konvencijas par gaisa pārrobežu piesārņojumu lielos attālumos (*CLRTAP*) Gēteborgas protokola pārskatīšanā un uzsver nepieciešamību pēc *UNEP* ziņojuma „Melnā oglekļa un troposfēras ozona integrētais novērtējums” izstrādāt pasaules mēroga rīcības plānu klimata pārmaiņu nestabilo ierosinātāju emisiju samazināšanai;
37. aicina ES, ņemot vērā to, ka ledus ezeru pārplūšana parasti skar vairākas valstis, veicināt starpvalstu dialogus, lai izstrādātu politikas ar dabas katastrofām saistītu jautājumu risināšanai, ar kurām veicinātu atbilstošus ieguldījumus nolūkā aizsargāt Hindukušas un Himalaju reģiona valstis no plūdiem; mudina atzīt to, ka šo jautājumu nākas risināt nevis

vienai, bet daudzām valstīm, un tādēļ prasa šā jautājuma risināšanā izmantot daudzpusēju pieeju;

38. iesaka steidzami izveidot pārrobežu aģentūru Apvienoto Nāciju Organizācijas uzraudzībā ar skaidru mērķi, proti, apmainīties ar pieejamiem datiem, risināt ar ūdeni saistītu apdraudējumu pārrobežu problēmas un cēloņus un ierosināt atbilstošus pielāgošanās un ietekmi mazinošus pasākumus; uzsver, ka konfliktējošu valstu svarīgās sarunas par plūdu novēršanu un mazināšanu var izrādīties neiespējamas, ja tās nevadīs šāda aģentūra, kurai jāpieņem galīgais lēmums; uzsver, ka ledāju reģionus, kuros bieži sākās plūdi, uzskata par stratēģiskas nozīmes punktiem, un tie veido robežas starp valstīm, tādēļ skartās puses var izrādīt atturību jautājumā par dalīšanos ar svarīgu informāciju;
39. norāda, ka aizsprostu būvniecības projekti ietekmē starptautisko drošību; uzsver, ka šī ietekme var būt negatīva, izraisot pārrobežu konfliktus, sociālos nemierus un radot kaitējumu videi; taču atgādina, ka enerģijas un ūdens piegādes jautājumi var arī pozitīvi ietekmēt dialoga veidošanu starp robežvalstīm vai robežreģioniem;
40. uzsver, ka, izvērtējot jebkādus plānus par aizsprostu būvniecību, būtu jāņem vērā pieci aspekti — taisnīgums, efektivitāte, lēmumu pieņemšana, iesaistot visas ieinteresētās puses, ilgtspējība un pārskatatbildība; vispārējāk runājot, mudina, pieņemot lēmumus par aizsprostiem, pilnīgi ievērot cilvēktiesību jēdzienu; īpaši atgādina, ka gadījumos, kad projekti ietekmē pirmiedzīvotājus un vietējo cilšu iedzīvotājus, šādiem procesiem jānotiek saskaņā ar viņu brīvprātīgu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu; aicina pirms jebkādu aizsprostu projektu apstiprināšanas veikt rūpīgus ietekmes novērtējumus, kuros tiek pilnībā izvērtētas pārredzami īstenotu aizsprostu projektu vides un sociālās izmaksas un iesaistīta sabiedrība;
41. turklāt ierosina, ka aizsprostu projektus varētu viegli īstenot kā tā dēvētos ātra ieguvuma projektus ar nosacījumu, ka ir izpildīti vairāki sociālie, ekonomiskie un vides kritēriji;
42. pauž bažas par to, ka Pasaules Banka ir iztērējusi vairāk nekā 100 miljardus ASV dolāru aizsprostu būvniecībai, galvenokārt liela mēroga eksportam paredzētas hidroenerģijas projektiem, kuru dēļ mājvietas zaudējuši aptuveni 40–80 miljoni cilvēku, ir zaudēti iztikas līdzekļi, nodarīts kaitējums ekosistēmām un jaunattīstības valstīm ir radīts pamatīgs parādu slogs;
43. uzsver, ka cilvēkiem, kuriem aizsprostu būvniecības dēļ bija jāpārceļas dzīvot citur, būtu ne tikai jāsaņem finansiāla kompensācija, bet viņiem būtu jānodrošina arī spēja ilgtermiņā sagādāt sev iztikas līdzekļus;
44. aicina vispusīgi, pārredzami un iesaistot visas ieinteresētās puses izvērtēt visu iespēju klāstu, lai samazinātu plūdu sekas un apmierinātu vajadzības pēc ūdens un elektroenerģijas, par prioritāti nosakot uz ekosistēmām balstītus risinājumus un pastāvošo sistēmu efektivitātes un ilgtspējības uzlabošanu;
45. mudina ES turpināt izstrādāt tā dēvētās „soft-path” pārvaldības politikas nostādnes, kā arī veicināt aizsprostu infrastruktūru attīstību un risināt ar plūdiem saistītus jautājumus; atzīst, ka plūdu apstākļi nav statistiski un kā tādiem tiem nepieciešama elastīga pieeja; aicina uzlabot plūdu prognozēšanu, atsevišķu ēku pielāgošanu plūdu gadījumiem un

izstrādāt palieņu uzturēšanas un apvedceļu sistēmas;

46. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	25.5.2011
Galīgais balsojums	+: 24 -: 4 0: 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Thijs Berman, Michael Cashman, Corina Crețu, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Franziska Keller, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Maurice Ponga, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Eleni Theocharous, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Anna Záborská, Iva Zanicchi, Gabriele Zimmer
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Kriton Arsenis, Santiago Fisas Ayxela, Isabella Lövin, Emma McClarkin, Csaba Óry, Cristian Dan Preda, Åsa Westlund